

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Novembris Et Decembris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10263

De SS. Christi martyribus Samona, Guria, & Abibo, Arethæ Archiepiscopi
Cæsareensis Oratio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77423)

scopum. Deindè Gotthum & puellam iubet sisti: & audiente tota multitudine (concurrerat autem maxima) iubet ea legi, quæ scripta erant de Gottho. Cùm ea ergò lecta essent, an hæc vera essent, Gotthum interrogat. Ille autem (Quid enim faceret, qui à seipso & à veritate apertè conuincebatur?) nihil horum esse falsum confitebatur, & pro his petebat misericordiam. Prator autem, Scelerate, inquit, & parricida, cur ne Dei quidem timuisti iudicium, nec eius, quem nihil latet, oculum, etiamsi homines latere liceat? Cur non timuisti iurandum? cur non leges Romanorum es veritus, tam impium aggressus facinus? Quoniam ergò conuictus es hæc omnia despiceret, à te etiam grauius exigeret supplicium. Dixit, & iubet gladio caput eius amputari, & corpus eius in ignem proijci, vt ne puluis quidem eius pulueris particeps, nec tradatur communi omnium matri, qui se ita gessissent cognatos.

Sceleratus Gottho extremo supplicio affici iubetur.

Cap. 28.

Cùm autem ad rem exequendam se pararent milites, Dei amicus Episcopus occurrit Pratorum, vt quantum fieri posset, in eum vteretur clementia: neque is sua periret amentia. Ille verò: Timeo, inquit, Christi martyres, quos is dedit sui fidelibus. Ij enim, vt quos ipse se fecerit, nisi eorum, quæ admisit, ego iustas de eo supplicium pœnas, mihi omninò, non ipsi, quod debetur, inferent supplicium: & alioqui efficeret, vt multi se gerant similiter, nisi pro ijs, quæ fecit, iustas pœnas luèrit. Cùm autem magis instaret Episcopus, & vehementius pro eo intercederet, à supplicio quidem Prator aufert ignem: perseuerat autem in eo, quòd eius caput gladio amputetur. Cùm ergò Gotthum accepissent milites, & extra ciuitatem eduxissent, gladio, vt eis iussu fuerat, illi caput adimunt. Propter quod Seruatori Christo, & ijs, qui propter ipsum passi sunt, martyribus emittebatur laudatio ab omnibus, quòd superbis reddiderunt remunerationem, ad gloriam patris & filij & spiritus sancti, nunc & semper, & in cœcula seculorum, Amen.

DE SANCTIS CHRISTI MARTYRIBVS SAMONA, GVRIA, ET ABIBO, ARETHAE ARCHIEPISCOPI

scopi Casarensis, Oratio, viro docto interprete. Habetur 3.

Tomo Alosij. Hanc nos in capita distinximus.

Nota antiquitus celebratum festum horum martyrum.

Vomodò vester vobis se animus habet, sacer grex? qui diem festum hunc splendidius Christi confessoribus agitis, quando externa etiam multa vos vt video lauitia, summaque cum hilaritate sacrum hunc locum occupare. Nunquid fortasè, quæ in vobis imperpetuum obtinet mens, sensim à rebus deflexa suis, per sensus effunditur, & in ea etiam, quæ oculorum subiecta sunt sensibus, dissipatur? An verò cùm paululum hæc, blandientis cuiusdam catelli more, se sui adulari permiserit, ipsa in sua gaudens altitudine, pulcherrimis sibi que propriis speandis rebus mouetur, afficiturque, & reijciendis voluptatibus corporis, proprium Christi martyribus verè natalem celebrat diem? Si hæc ita se habet, & victoribus his honorem istum habendum censuistis, atque ita diem festum celebrare contenditis, Venite, exultemus Domino, iubilemus Deo salutari nostro, qui pridem etiam seruos suos velut passerulum quendam de laqueo venantium eripuerit, & nunc iam ipsa anni conuersione, oprato gaudio nobis allato, sacris eorum certaminibus quodam hilari veluti conuiuio, studiosius nos excipere voluerit.

Cap. 2.

Sancti martyres quæ nobis apponant.

Et quid hoc est? Id nempe, quodcunque animi vires confirmat, & sprete laudabiliter multitudine imperita, ad illas alterius vitæ mansiones erigit, erigiturque, aliis veluti quibusdam omnium prudentissimè in altum euectum. talis est enim martyrum festus dies, tale victorum nostrorum theatrum, talia sunt ea, quæ abs se allata nobis illi conuiuiis suis apponere statuerunt: quando non hoc modo epulari, lætitiæque indulgere, sed vni ventri turpiter deseruire, qui, quicquid in eum quis studij contrulenti in secessum emittit: & vestium mutatione alios vicissim alios superare contendere non solum res generosa non est, eiusmodique, quæ moribus disciplinæque nostræ conueniat, sed ab ipso etiam est conuiuatorum sensu, menteque alienissima. Hæc igitur cùm

cum ita sint, cumque nos, quo pacto diem festum oporteat celebrari, antea iam denunciarimus, nec sine spe fore, ut iactis in terra bonam, animarum videlicet vestrarum cogitationes, orationis feminibus, multiplices simus spicas messuri: agetum, age, inquam, preclaro facto iam hoc orationis initio, ea vobis deinceps proponamus, quae diei festo celebrando conueniant. At enim desideratis, video, ut fortissimorum horum virorum certamina, tanquam in tabellis quibusdam a nobis depicta, omnibus spectanda proponantur, quod ad diei festi celebrationem his accommodatius esse nihil videatur. Hoc igitur & faciamus. Tametsi ad pingendum nobile ad hoc argumentum idonea sine dubio pigmenta nobis non suppetunt, vt ex inuidia martyrum constantia diuinus in animos nostros fructus perueniat: quo eorum videlicet aemulatione excitati, oppugnatu pro viribus impotenti animi vitiorum dominatu, pereuntem vobis ex maxime diuina ista certatione gloriam pariatis. Sed agetum apponamus iam vobis, quae habemus, idque quatenus facultates nostrae patiuntur. Caeterum qualia cunque sint ea, collata cum studio, prorsus placitura non dubito, praesertim qui sciam non solere a legitimis & aequis rerum aestimatoribus filijs repudiari parentum facultates, sed propterea ijs charas esse, quod sint paterna. Simili modo etiam pauperi non sit qui vitio vertat, si qui comessandi causa ad illum accesserint, de ea, quae sibi praesto fuerit, copia ipsi largiatur.

Sanè quidem Gurias, Samonas & Abibus, & nati sunt Edessa, & educati. Porro Edessa huius (quae quidem vrbs est in Mesopotamia) nomen cum paucis admodum ante hos martyres cognitum esset, ab ijs ita celebre factum, illustratumque est, vt vna cum eorum fama per vniuersum se orbem terrarum diffuderit: neque verò ijs intra vrbem domicilium fuit, sed in agro extra, vbi videlicet tranquilliora a vitae huius negocijs vitam essent acturi, procul a ciuilibus turbis remoti, quae certum animi in religione propositum perturbare solent, atque peruertere, neque spatium dare, vt pulchritudinem suam velut in speculo valeat contemplari: ac si quid sit, quod ei officiat, & ignoretur, id peruidere possit atque corrigere. Idcirco igitur grata his valde vita fuit agrestis: in qua etiam assidui, vna cum Propheta illud, Solitarij, donec transeamus, omnium pulcherrime tenuerunt.

Sedenim Guria praecipuum in vita studium, meditatio & continentia fuit, quae diuturna consuetudine familiares illi ac peculiare facta, fecere, vt cognomento Continentens appellaretur: neque enim tu eum aliter indicasses, nisi dum eum nominares, nomini etiam Continentem addidisses: At Samonas vigentibus maxime & animi & corporis viribus, ijsque praeditus, quae qui habent, eos libenter spiritus sanctus suis solitus est choris aggregare, quippe cum iuuenes hortetur, vt se senioribus adiungant, vt victoria vna carmen concelebrent: His, inquam, ille praestans animi & corporis viribus, ad Guriam se contulit, eius vitae studia propius imitaturus, ac si posset, etiam superaturus. Caeterum qui absolutam illis choream conficiebat spiritus sanctus, tertium etiam praeterea quarebat, qui cum numeri paritate eam similitudinem, quae sibi cum patre & filio est, perfectè in choro ipsorum exprimeret, tum etiam numero firmitatem concordiae stabiliret. Itaque (ò felicitatem) etiam inuenit Abibum: qui tametsi vtroque natu minor erat, tamen quod aetati deerat, supplebat non eò solum, quod peruestigatis vtriusque ipsorum vitae institutis, in animum induxit, vt in eodem se vna cum ijs curriculo exerceat, sed eò etiam, quod sacro Diaconatus ordine insignitus, magnum ijs, quibus se socium adiungere festinaret, ornamentum afferret. Medium enim his se cum inseruisset, vnaque cum ijs apud Dominum, cui ministrabat, fidenter egisset, pijs quietem a persecutoribus conciliauit. Siquidem post illud tempus nostra sanguine martyrum rubescere desijt terra, pulso nimirum è regno Licinio, Constantinoque in eius locum substituto. Quo quidem Imperatore Romanes florere, amplificarique cepit, quique primus è Regibus omnibus impietatem auersatus, pietatem palam est, libereque professus.

Huiusmodi praediti virtutis insignibus Gurias & Samonas, non iam Edessa tantum, atque eius finibus cogniti erant, sed in exteras etiam terras longè lateq; se eorum fama propagabat: erantq; hinc Christianis letitia ac decus, illinc Graecis tristitia & dolor vehemens, ac quicquid denique mali creare solet inuidia. Quamobrem non ferunt illi illustrium gloriam virorum per vniuersam Syriam diffusam. Diocletianus erat eo tempore Romanorum Imperator: qui cum non satis magnam se adeptum ex subactis Imperio cunctis gentibus gloriam existimaret, illud longè sibi praclarum

GURIIUS

9000
10000

RVIII

5

Cap. 3.

Vides ex sanctorum memoria ciuitates illustres reddi?

Sancti martyres cur in agro potius, quam vrbe degere voluerint.

Cap. 4.

Pulso Licinio, Constantinus in eius locum Imperator substituitur.

Græcos hic dicit, idololatrias siue gentiles.

rius futurum putauit, si Christianos eorum voluntate ad sententiam suam tradidisset, aut recusantes funditus deleuisset: ut sublatis, qui Deum intelligerent, sublatis etiam qui incruento sacrificio bonitatem facerent, liberum demonibus suis sacrificium posset offerri. Hinc ex regis literis, quæ quoquouersum per vniuersam Romanorum dominationem mittebantur, & pijs pernicijs parabatur, & ignominia: contraque impijs muta & manufacta simulacra venerarentur, honor & salus spondebatur.

Cap. 6.

Christianis
quemam in-
terdicta sub
Diocletia-
no.

Ad hæc iudicium iniustorum, & eadem spirantium aliarum post alias procellas: quibus illud vnum erat propositum, quemadmodum omnibus in rebus ijs morem gerere qui se misissent. Parati erant præcones, aperta subsellia, editiora extruebantur tribunalia, omni circunquaque tormentorum genere vallata. Interdictum erat Christianis ne tam communibus se, quam sacris conuentibus immiscerent: in forum non admittentur: omne commerciorum iure excluderentur, quæcunque ante illud tempus omnibus promiscue patuerant, tam publicè, quam priuatim: contrahere eis cum nomine licebat: magna in urbibus Christianorum erat solitudo: in eorum locis tempestiores ab ijs recessus succedebant, quos multitudo eorum, qui exagitabantur, comprebant. Nulla in persecutoribus aduersus naturam maiores reuerentia: nulla paruorum, propterea malorum sensus expertium misericordia, ne ijs quidem, quibus tribuitur natura, ut propter virium imbecillitatem, huiusmodi affectu plurimum mouerentur. Ferè immites omnes aduersus Christianos, vnaque in re tantum humani, quod quædam in animis piam de religione fidem concusserant, ijs simul ut eos ad simulacrorum aras adduxerant, liberam malè viuendi potestatem per mittebant. Quo quidem impijs poterat esse perniciosius. Grauis oppressam creaturam tenebat tempestas, quæ nullam prorsus securitatem tranquillitatis significationem daret, nullam ve melioris futuræ miseris affulgere spem sineret ex his, quæ sunt consecuta.

Cap. 7.

Singula do-
mus Edessa
habent suos
scrutatores.

Nec ipsa Edessa communium temporis illius calamitatum immunis fuit. Gliscebant in pios quotidie arumna: & impietatis procella, quæ ciuitatem inuaserat, efferebant, tam quæ in illustri positæ ciuitatis loco, quam quæ quod in obscuro esse videntur, tutum antea latere volentibus per fugium præstare solita erant. Neque ipsæ etiam agri huius erant tempestatis expertes: siquidè nihilo tolerabilior in his, quam in oppidis, miseriarum erat fluctuatio, similibusque hæc, atque illic, periculis pietate veluti tempestate quadam iactabatur.

Cap. 8.

Plurimi
Christiani
traduntur
in carcerem

Eo tempore ipsi quoque Gurias & Samonas, hic fortitudinis, ille continentie laude insignis, comprehensi sunt, vnaque cum ijs ingens Christianorum multitudo carceri addicta, cum non esset qui redimeret, neque qui saluum faceret. Ac ceteri quidem quibus aut nominis obscuritas, aut fidei negligentia causa erat, ut contemnerentur, sine mora à custodia educebantur, quippe cum nihil aduersus se impugnantes præferrent, quod esset ad expugnandum difficilimum. Verùm Gurias & Samonem ingens quæ eos comitabatur, solidæ pietatis gloria, causa fuit, ut diutius in custodia affererentur. Ex quo quidem videntur mihi meritò Confessorum etiam cognomen adepti: quod præmij loco ijs deferri solitum est, qui Christi causa hoc modo citra nocentem malè habitii sunt. Siquidem in ea tandiù feruntur permanisse, quoad vita functione priore principe, alter in eius locum successit.

Cap. 9.

1. Cor. 10.
Rom. 8.

Verumenim afflictatio his oblectamenti loco erat, & incommodorum perpetua philosophiam in eorum animis augebat, quæ quidè grauiorum, quæ mox pro Christo essent excepturi, tormentorum quoddam erat velut præludium: Quin alios etiam exemplo suo excitabant, quippe cum docerent eam, quam quis verè profiteretur, fidem, neque rebus asperis, quæ Christi causa maximè intentarentur, frangi, neque malorum perpeffione vlla debilitari: neque enim permiffurum iustum certaminum arbitrum ac moderatorem, ut ea aut semper durarent, aut maiora essent, quam ut ijs ferendis quis esse par posset: præsertim si Paulo habenda sit fides, qui ipse rerum arcanarum & inspector fuit, & prædicator: Et si labor est multus, at nondum tamen est tantus, immò longissimo interuallo minor, quam ut cum eo, qui in nos postea reuelandus est splendor, vlla ex parte meritò queat comparari. Atque hæc quidem illis hoc modo. Verumenimuerò quoniam oportebat, ut perfectioribus multo laboribus se darent, & ad nobilitandam etiamnum magis ipsorum gloriam, re ipsa superioris suæ exercitationis perspicuum omnibus ederent documentum: furebat rabie incitatus aduersum Christianos is, qui paulo ante missus prouincia regenda fuerat.

fuerat Præfes. Porrò rabies illa id vnum spectabat, quemadmodum ei, à quo missus fuerat, omnibus in rebus gratificaretur. Itaque nihil prorsus omittebat eorum, quæ eos præstare par est, qui furoris sui socijs omnibus in rebus inferuiunt. Ad tribunal rapti altè in dolis viri sistuntur, pietatis suæ poenas daturi. Cæterùm quæ magna cum animorum elatione, magnoque cum spiritu, aduersus hunc dicta tunc fortiter à martyribus sunt, ex quibus & præsentis fortunæ inconstantia derideretur, & eorum, quæ in posterum parata sunt, bonorum gloria magnificè prædicaretur, (tametsi margaritarum nobilitas ante suilli generis homines proieciatur) aut quemadmodum ipse etiam iudex, dum eos tentat, qui tentationibus vinci non possunt, inuictam eorum animi constantiam astutè subuertere conabatur, longum utique esset persequi oratione: nihilominus tamen, vt quantum ad intelligendum sit satis, quales illi fuerint, doceamus, nè egregiè martyrii palæstræ prorsus simus expertes, nève eius rei, quam ex omnibus pulcherrimam sperauimus, iacturam faciamus, tales erant, aut his similitudine quàm proximam.

Samonas & Gurias ad tribunal rapiuntur.

Blandè agebat cum viris sanctis is, cui iudicandi potestas obtigerat, seseque modò, vt qui nocere eis nollet, ad lenitatem dabat: modò supplicia differebat, nè animi sanitate ea ijs accelerare videretur, qui ad quæuis perpetienda ipsi erant paratissimi, nullaque magis, quàm supplicij mora offendeantur: verùm apparebat, facta dictis esse contraria, quippè cum non humanitatis ea essent, quæ ab eo fierent, sed immanitatis: animi non benefici, sed malefici: siquidem ex moræ huiusmodi interpositione apparebat, eum eorum animi firmitatem, roburque sensim velle labefactare, & ardorem resinguere, quò videlicet postquam ex huiusmodi ampliationibus recens alacritas illa veluti deferbuiisset, consopitaque esset, viam ad id, quod sibi proposuerat, occultè muniret. Quin & nugamenta aduersus illos verborum quædam contexit, sicpropemodum astutè ipsos aggrediens:

Cap. 10. Iudex illis primùm blanditur.

Nolite, inquit, putare vos, me animo esse præduro, eiusmodique, qui crudelitate & humano sanguine delectetur. Naturam reueor: miseret me cognationis, quæ mihi est vobiscum: & quanuis contrariam nobis religionis viam sitis ingressi, idque fortasè veritatis incitua ducti, ac propterea in animum vobis induxistis, vt extrema omnia ferre libenti animo supplicia sitis parati: nihilominus ego quidem de hoc vobis ignosco, idque consilij vestri imbecillitati tribuo: siquidem scio mortalium adhuc neminem extitisse, qui quidem in consilio sibi capiendò nusquam errarit, qui que cum in alijs optimè senserit, in ijs, quæ præcipua ipsi erant, non aliquandò offenderit, atque ibi maximè, vbi maximè se præstare consideret. Quocirca licèt innumerabilia urgeant me Regum iussa, nihilominus tamen malim, quoad fieri possit, cum manifestè periculosa res sit, quiduis supplicij ipse subire potius, quàm asperum in vos quicquam efficere, vsque dum fortasè duritia vestra mea patientia deuicta, lenioribus vos verbis ab obstinatione ista deductos, in meam sententiam adduxero, cui ferociter nunc repugnatis.

Cap. 11. Fallacia Iudicis, humanitatem simulantis.

Quem enim sacra vestra non moueat canities, Guria, quæ in vobis vndique apparet, quamque continentia conspicuam facit, cum in ista, quæ vobis extrema reliqua est, vita parte eam iactari animaduertat? Quis porrò non Samonæ integras animi & corporis vires summè admiretur, perpetuoque laborum sibi eum habere omnium socium desideret? Valeant iudiciaria subsellia, diuitiæ, honores: quanuis enim hæc illecebris suis blandè ad se animos omnium alliciant, permagnumque ad benè beateque viuendum habere momentum videantur, nihilominus tamen, quandò vos ista morum probitate, modestiaque viri ita faciendum censetis, placeat mihi quoque omnia ex fortunæ temeritate pendere, qua commutata, ea quoque commutari necesse sit. Videte, qualè me aduersus vos geram: donate hoc mihi, vt meliora de vobis possim sperare. Tu, Guria, adhibita tibi in cõsilio ea, qua pollere solitus es, prudentia, summaque eademque spectata omnibus ista animi tui magnitudine, grauitateque: Tu verò, Samona, solido à te isto ac viuido corporis robore tuo ad Regis culturam translato, (id quod etiam futurum, hesterina die diuinæ mihi Sibyllæ confirmarunt) nolite, quaso, ita crudeliter duriterque vestris, quibus vos natura largiter auxit, bonis abuti. Nam à me quidem misericordiam aduersum vos aufertis: vos vero in turpissimam necem compingitis, ac maleficos homines imitamini, qui miserè volentes ipsi sibi mortem consciscunt. Atque huiusmodi quidem astuti iudicis & ratio, & oratio fuit.

Cap. 12.

Quid

URTIUS

1000

RVIII

5

Cap. 13.
Sapiēter in-
primis illi
martyres
respōdent.

Quid verò viri fortissimi, imperterriti que: Easdem ij nimirum ad eum capiendū artes adhibere, quibus fretus ille, eos se dolo capturum sperabat. Nam quid est, quiunt, quod tantoperè à sententia nostra nos valeat dimouere? Nunquid vellemus fortasè instabilis vitæ huius cupiditas? Sed quidnam est, quæso, ex omnibus, quæ ea habentur iucunda, quo animus noster queat permoueri? An non animaduertit nos optimos vos testes habere, cuiusmodi hoc sit, quo sum circumamictus, corp sculum, quàm paucissimis ad se in vita tuendum contentum, & expedito Christi mri ri perquàm simile, qui ad omnia tribuni iussa exequenda sit quamparatissimus, que velut super tenuissima rate, vitæ huius pelagus transmittat, nè qua re grauius impedita illa, necessariò cursum tardiùs conficiat? Vndè igitur à sententia me poteris reuocare? quibus ve capere blandimentis, vt me res vitæ huius permoueat

Sancti mar-
tyres mudo
mortui.

qui maximè illius iam partim mortuus sum? quippè qui voluptatibus contemnat ipse in voluntariam me mortem tradiderim, atque hoc ipso, quod nunc vivo, viuiam, quòd eius iniussu, qui me in vitam induxit, nolim exire de vita. Siquidem enim iubemur expectare, dum vinculum soluat, à quo nimirum in eam sumus illigati. Quid, obsecro, nonne hoc summæ esset dementiæ, quibus iuuenis nuncium remissum, his denuò cupiditatem velle iritare, atque ea, quæ iam pridem omnibus, quæ vellent, libens dimississem, gratiæ loco nunc cupidius appetere? præsertim cum illud esset incertum, an diù simulac ea essem adeptus, eis mihi securè per ocium frui liceret. Sed vt adempta prorsus sit omnis de hac re dubitatio, haud dubiè degeneret liberalique se esse animo ostendat, qui rebus æternis caducas anteponat, stabiliusque ac permanentibus ea, quæ citiùs diffiuunt, quàm consistere poterint. Et quid quidem ad me attinet, hoc modo: Quo pacto verò etiam Samonam hunc (proponam enim loquor, quòd is & animi sensum, & præclaræ huius peregrinationis mihi socius est) à sano suo animi proposito poteris auocare?

Cap. 14.

Dices fortasè, non conuenire adolescentem ætate integra, & viribus corporis lentissimis, viuendi finem facere, & ante præstitutam sibi vitæ diem, de vita velle recedere. Fateor, viger ille quidem ætate, sed Deo viger, vndè & vigorem illum accipit: viger item viribus, sed hoc quoque inter res maximè laudabiles est, quæ ætate sunt integra, & viribus firmis, ea illi offerre, cui vetus etiam lex gratam victimam obfert, virulum nouellum, & ætate florentem, cornibus nunc primulum se foras trudentibus, & vngulis decorum. Talis etiam Samonas tali etiam similiter immoletur, florenti etiam nūm ætate, & nitenti facie: non autem in senectutem iam vergente, nec fortasè rugis etiam insidiantium nobis annorum corruptus, victima vitæ integritatem. His auditis, astutus ille ac veterator, confessum spem, quam conceperat, amittit.

Pfal. 68.

Quamobrè abiecta persona, aperta impudentia in necem sanctorum præceps ruit. Mirabili igitur incensus iracundia, ijs celeriter ad se accersitis, quorum munus est iussu modi carnificinas exercere, mandat, vt fune altera manu religatos martyres, diuina sublimis teneant: quibus, præterquam quòd totius corporis pondere grauari debellebantur, ad maioris etiam prætereà sensum doloris, intolerandum pedibus appari pondus iubet.

Cap. 15.

Nōrunt plerique, sed omnium maximè medicinæ artis periti, qui naturæ arcana ipsi subtiliùs indagarunt, quàm intolerabilis illius sit cruciatùs dolor in quouis animante, si extrema aliqua sui parte suspensum teneatur, atque in eam vnā vnauersum corporis totius pondus recumbat: quippè cum ossium compages in eo sint, vt iamiam discludendæ sint, neruique ipsi sint præter modum distenti, & musculi dis trahi, & totus ipse corporis truncus suo opte atque alieno etiam pondere diductus confringatur: deinde cum naturalis humor vnà cum animali spiritu, quæ quidem in exteriores partes coarctetur, quæ verò propter meatuum confipationem egregiè prohibeatur, grauior in animante excitatur doloris vis, inter cetera omnia hoc etiam ipso, quòd exitus in elisione præcluditur, eoque magis, si distensio que sit, ex diametro existit, qui quidem longior excogitatus sit, quàm sit quæuis reclarum partium media linea. Tali igitur tantoque satanæ ministrorum solertia comparato tormento, cum in eo per dimidiatæ diei spatium, eoque amplius illi constanter perseuerasset, vbi se nihil proficere impius iudex animaduertit, à supplicio tandè relaxatus atque in obscurissimum carcerem trudi martyres iubet, ibique diuturna eos inedia macerari. Tum quæstio rursus, & tormenta longè omnibus ijs, quæ præcesserant grauiora, immanioraque.

Immanissi-
mos crucia-
tus dimidio
die patierit
sine ferunt.

Certe

Ceterum Guriam ille, ut potest & senectute iam & inedia, & ijs, quos paulo ante per-

Cap. 16.

Samonæ horrendum supplicium.

Cap. 17.

Caput eius amputatur.

Cap. 18.

Licinius Eclesiam persequitur.

Cap. 19.

Abibus vltro se offert querentibus.

Igne concremat.

Cap. 20.

Sui cuique pro merito præmiū in celo tribuitur.

fuere

GURIIUS

9000

RVIII

5

fuere confortes. Siquidem in societate quæ eorum quisque habet, ea communio alteri, & mutuis officijs singuli eius rei participes fiunt, in qua alter excellit. Quomodo (sed fortasse alicui nimius videbor) si cum ijs, quæ secundum Christum sunt, conferantur, anima duertere facile poterimus, quibusdam in rebus eos superiores exhibere: martyribus quidem, vita ante martyrium monachali: monachis vero, martyrii martyribus rursus, qui in militaribus aut ciuilibus se muneribus occuparent, eo quod ex sacerdotali dignitate splendor effulget. Talis beatis viris cursus fuit, tantus labor huiusmodi in terris periculum, huiusmodi præmia celeberrimorum horum laborum.

Cap. 21.

Inter quæ illud quoque nullo modo silentio prætereundum, de puella, quod propter rei admirabilitatē omnem propemodum fidem exuperat. Viuens namque cum ab sceleratis hominibus in sepulcrū recens cadaueribus plenum, esset deiecit in regione barbara, atque à patria ipsius longè remotissima: vbi sanctorum martyrii fidem precibus implorauit, quorum etiam ope freta, longam adeo peregrinationem susceperat, certissime quod expectarat, consecuta est. Vespere enim cum in summa posita esset desperatione & fletu, benè manè patriæ, matri, tumulto sanctorum cœlestium lætitia restituta est, mirabiliter e ducta de sepulcro, vt potè quæ à circumfidentibus lud custodibus videri nequiverit, admiranda quadam celeritate ab ijs inde absposita. Siquidem albis illi vestiti equis, (ô miram sanctorum in ferenda ope promptitudinem atque celeritatem) cum puellam appellassent, atque in equos sustulissent eam intra delubrum suum intulere, vnde etiam scelestum paulo ante virum allecebantur, vadibus ijs ab eo acceptis: qui dati, sanctissimè religiosissimeque datam dem seruauerunt, & huic salutem, & illi qui fidem violauerat, meritum paulo post certium attulerunt. O seruatores celeres, expeditique: O fidem vestram implorantium adiutores strenui, inuictique: O ad ea, quæ spondidistis, persoluenda sine macula promptissimi, & in tribuendo quod cuique conuenit, minimè lenti.

Miraculum
sanè illustre
& memora-
bile.

Aduertis
quantā san-
cti potesta-
tem habeat
post mortem:
Cap. 22.

Prorsus iam, ô facer conuentus, ac Deo dicata concio, mihi quidem persoluitis sunt, quæ vobis eram pollicitus, & orationis cœna parata est, & quæ ad repræsentanda martyrum certamina pertinebant, veluti in albo aurium vestrarum pro viribus delineata à nobis sunt. Vos verò quid? qui ad diem festum conuenistis, qui conuenistis, qui auditores, qui oues ratione præditæ: quid, inquam, confessoribus hisce martyribus, quid itè contrà nobis reponetis? Nimirum illos quidem hymnis, laudibus, que prosequemini, & quæ bona sunt, summa ope magis ac magis in dies sectari studetis. Siquidem gratum martyribus est, si hoc modo festi eorum dies celebrentur. Hoc modo strenuos Christi pugiles honorare laudabile est, tali studio, talibus fructibus: nobis verò obedientiam præstabit, mansuetudinem, pacem atque concordiam, & præterea etiam sanctitatem: quam aliunde nusquam adipisci quis queat, quam membris, quæ sunt super terram, mortificandis. Quo quidem nomine arbitror ego vitam eam appellari, quæ turbulentis animi motibus obnoxia est. Illi verò sanctificare vos dedicareque summo studio debetis, qui ijs, qui cor à materialibus sordibus expurgauerunt, præmium illud largitur, vt se clarè peruideant, & cælesti illa gloria indèdè implementantur, vt Moyses.

Cernis quo-
modò cele-
brandæ sint
sanctorum
festiuitates:

Sic quidem ego pater vester, vos verò filij, charissimum & amabilissimum nomen inueniemus fortasse, cum ad hæreditatem illam æternam translati erimus, vt viuere vnà possimus, simulque lætari: quando videlicet etiam corona gloriationis de vobis honestatus, ad communem Dominum exclamabo, Ecce ego, & pueri, quos decerni mihi, Domine: Ipsi gloria & imperium in secula seculorum, Amen.

VITA S. EV GENII Archiepiscopi Toletani, cuius festum in 15. Nouembrii diem incidit, breuiter describitur cap. 7. vitæ S. Gerardi Abbatis Broniensis: Eius verò translatio ibidem cap. 11. 12. 13. & 14. quæ re eam tomo quinto, 3. Octobris.

VITA